

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Journalen NB32 : 1854

Citation: Kierkegaard, Søren: "Journalen NB32 : 1854", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 26*, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2009 , s. 96.
Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-nb32-txt-shoot-n120.pdf> (tilgået 20. juli 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 26

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

NB32:120

#

Det skjulte Angreb paa Xstdommen

Hvad der har skadet Xstdommens Sag meget, er at paa Grund af den hævdede Respekt, Xstd. nu engang nød, i lange Tider Angrebene ere gjorte underfundigt.

Jeg vil anføre et Exempel, og vælger dertil et Exempel af Lessing, hvem man dog ikke kan frikjende for at have gjort sig skyldig heri.

I en for nylig udkommen Bog af Prof. Schwarz: Lessing als Theologe, er det atter fremhævet, især i Anledning af Nathan d. W., at det L. afskyede var alt hvad der var Fanatisme. Derimod var han naturligviis ingen Fjende af Xstd.

See her er Exemplet. Man opstiller Begrebet Fanatisme – det ivrer man imod, og Mskene synes det er prægtigt. Men Christd. den lader man vederfares Ret.

Bie nu lidt. Naar saa Begrebet Fanatisme bestemmes, saa faae vi at vide, at Det, der egl. constituerer Fanatisme er: det Exclusive, at der er eet bestemt Vilkaar for Salighed, eet eneste, eksklusivt, at udenfor dette Vilkaar er der ikke Frelse. Fremdeles faae vi at vide, at Fanatisme kjendes paa sin Iver for at ville frelse Andre, og sin Fordømmen af Andre.

Men naar saa er, er jo dog virkelig Xstus den største af alle Fanatikere. Hvorfor saa ikke angribe saaledes: Xstd. er Fanatisme, Xstus en Fanatiker.

Dette har skadet uberegneligt, man har i dybe Buk hævdet Xstdommen en intetsigende Respekt, imidlertid frataget alle dens karakteristiske Mærker og stemplet dem som Vildfarelse og det Fordævelige. Dette har saa igjen givet Anledning til, at Xstdommens Forsvarere ere traadte ud af Charakteren og have forandret Xstd. Havde Angrebet været gjort lige paa Xstd., saa var Sagen blevet kjendeligt, og det havde tvunget Forsvarerne ind i Charakter. Forholdet blev: at De, der angrebe den, bukkede ærbødigst for den, og De, der forsvarede den, egentligen angreb den. Lessing angriber Fanatisme – men Xstdommen, ih bevares, nei den har han Respekt for. Forsvarerne for Xstd. bevise saa yderligere, at det er som Lessing siger, at Xstd. ikke er Fanatisme. Og naar Du seer nærmere til, skal Du see, at Resultatet er blevet at Xstdommen ikke mere er Xstdom, at der under Navn af Xstd. efterhaanden er sat noget ganske Andet end det nye Testamentes Xstdom. Sagen er den, at den Vending Forsvarerne skulle have givet Sagen lige

overfor L. var, at de skulde have sagt: nei mange Tak, Xstd. er Fanatisme. Det havde en Tertullian gjort. Men nu syntes det altfor høit og dristigt; naar Angriberen er saa høflig at yttre Respekt for Xstd, saa at afvise den og nøde ham ind i Angrebet, Sligt falder man i vore Tidens Xsthed ikke paa, hvor alle de Mange, der pecuniært ere interesserede i Xstd, takke Gud til, at man ikke angriber den.

#